

Sygn. akt II CSK 482/14

POSTANOWIENIE

Dnia 12 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa [...] Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego
Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego w W.

przeciwko R. J. i J. J. o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 marca 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanych

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 20 listopada 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek powoda o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwani J. i R. J. wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 20 listopada 2013 r., oddalającego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Z. z dnia 12 października 2012 r., którym utrzymano w mocy nakaz zapłaty z 4 listopada 2011 r. zasądzający na rzecz powoda kwotę 1.200.000 zł z ustawowymi odsetkami z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanych do wartości przedmiotu zabezpieczenia w postaci oznaczonej nieruchomości.

Sąd Najwyższy, oceniając – na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. – skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należyte umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. W art. 398⁴ § 2 przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania pozwani oparli na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., podnosząc, że w sprawie występuje jednoznaczne i ewidentne uchybienie uznania faktu stwierdzonego dokumentem

urzędowym polegającego na zarządzeniu przez prokuratora przekazania poprzednikowi prawnemu powoda (Bankowi [...]) towaru stanowiącego przedmiot zabezpieczenia dochodzonej wierzytelności, w następstwie czego doszło do jej wygaśnięcia. Podmiot ten, będąc właścicielem i mając swobodę rozporządzenia towarem w postaci wyrobów aloesowych mógł bowiem dokonać jego sprzedaży i uzyskać zaspokojenie.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym jego zdaniem Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią juretryczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia.

Powodowie, wspólnicy spółki cywilnej, na zabezpieczenie wierzytelności wynikającej z umowy kredytu zawartej ze spółką ustanowili hipotekę na oznaczonej nieruchomości. Innym zabezpieczeniem wskazanej wierzytelności były zawarta przez wspólników spółki umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie towaru oznaczonego co do gatunku wartości 2.250.000 zł, umowa przelewu oznaczonej wierzytelności przysługującej M. J. wobec C. [...] sp. z o.o., indosowanego przez M. J. weksla in blanco wystawionego przez C. [...] sp. z o.o. Partia oznaczonych wyrobów aloesowych, będących przedmiotem obrotu pomiędzy spółką P. [...] a C. [...] sp. z o.o., została objęta zabezpieczeniem w postępowaniu karnym, następnie prokurator prowadzący to

postępowanie uznając, że nie zachodzi potrzeba dalszego ich zatrzymania jako dowodów rzeczowych w sprawie, podjął postanowienie o ich wydaniu Bankowi [...]. Bank wskazał, że przedmiotowe ruchomości były przedmiotem obrotu, są własnością osób trzecich i odmówił ich przyjęcia. W orzecznictwie i piśmiennictwie ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym przewłaszczenie na zabezpieczenie jest umową zawieraną na podstawie art. 353¹ k.c. pomiędzy dłużnikiem - właścicielem rzeczy a jego wierzycielem, stosownie do której dłużnik przenosi na wierzyciela własność rzeczy w celu zabezpieczenia wykonania zobowiązania. Przewłaszczenie rzeczy w celu zabezpieczenia nie następuje z zamiarem trwałego wyzbycia się jej własności, a celem umowy w tym przedmiocie nie jest przeniesienie ich własności celem umorzenia zobowiązania z umowy, tylko możliwość zaspokojenia się z nich przez wierzyciela, w razie niespłacenia długu, bez potrzeby zachowywania niektórych procedur. Jednoznacznie wskazuje się przy tym, że zaspokojenie się wierzyciela z przewłaszczonej rzeczy następuje nie z chwilą fiducjarnego nabycia przez niego własności, ale dopiero z chwilą dokonania takiej czynności powodującej jego zaspokojenie się z tej rzeczy, która prowadzi do umorzenia zabezpieczonej wierzytelności w całości lub w części (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 27 czerwca 1995 r., I CR 7/95, OSNC 1995, nr 12, poz.183, z dnia 13 maja 2011 r., V CSK 360/10, nie publ., z dnia 22 października 2014 r., II CSK 784/13, G.Prawna 2014, nr 207). Zaspokojenie wierzytelności może nastąpić także przez czynność prawną zatrzymania dokonaną przez niespłaconego wierzyciela, jeżeli złoży on takie oświadczenie w odniesieniu do przewłaszczenia rzeczy będących w jego posiadaniu. Oczywistym jest, że wskazanym wymogom nie odpowiada opisana czynność prokuratora, skoro wierzyciel odmówił jej wykonania i nie przejął ruchomości, kwestionując podstawę czynności i własny tytuł prawny, oraz w żaden ze wskazanych sposobów nie uzyskał zaspokojenia.

W tym stanie rzeczy uzasadnienie przedstawionej przez skarżących przyczyny kasacyjnej nie odpowiada jej wymogom, potwierdzającym istnienie kwalifikowanego naruszenia prawa, widocznego *prima facie*. Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

Uwzględniając okoliczności oraz obecną sytuację majątkową i osobistą pozwanych Sąd Najwyższy na zasadzie słuszności nie uwzględnił wniosku powoda o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego (art. 102 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.).

[l.n]